

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ СВО «МАГІСТР»
ОПІ «КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ДИЗАЙН В ІНДУСТРІЇ МОДИ»
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 022 ДИЗАЙН

ЖУРАВЛЬОВА Луїза

ЗАСОБИ ВТІЛЕННЯ В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ ЕСТЕТИЧНИХ І СИМВОЛІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СМЕРТЬ В КУЛЬТУРІ ЯПОНІЇ

Науковий керівник: Лагода Оксана Миколаївна,
доктор мистецтвознавства, професор
Харків 2025

Об'єкт дослідження: смерть у дискурсі естетичного сприйняття.

Предмет дослідження: засоби втілення естетичного уявлення про смерть у дизайні костюма.

Актуальність обраної теми зумовлена тим, що сучасна мода все частіше звертається до глибоких філософських питань. Японська естетика пропонує унікальний погляд: смерть не як кінець, а як частина природного циклу, сповнена «тихої краси» та шляхетності. Інтеграція цього світогляду в дизайн костюма дозволяє створити одяг, який є не просто утилітарною річчю, а художнім медіумом, що розкриває крихкість людського існування.

Мета дослідження: теоретичне обґрунтування та практична розробка дизайну колекції сучасного костюма, що інтерпретує естетичні уявлення про смерть у японській культурі, розкриваючи через форму та матеріал тілесну вразливість та трансформацію.

Завдання дослідження:

- Опрацювати відображення естетики смерті та тілесної вразливості в японському мистецтві та традиційному костюмі.
- Проаналізувати роботи-аналоги японських дизайнерів-авангардистів до тем деконструкції та незавершеності.
- Розглянути сучасні тенденції у дизайні на 2025-2026 рік.
- Інтерпретувати джерела натхнення та сформулювати концепцію проєкту.
- Розробити ескізи колекції.
- Віднайти експериментальні конструктивні рішення для створення об'ємів, шляхом моделювання.
- Розробити аксесуари та декорувати взуття.
- Втілити проєктовані художні образи у матеріалі та декорувати.
- Провести фотосесію.

РОЗДІЛ 1.

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЗА ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Естетика смерті в японській культурі та одязі

1.2. Репрезентація тілесної хвороби та смерті в японському мистецтві та перформативних практиках

1.3. Психологічні фактори сприйняття тілесної оболонки та танатологічний сенс в японській культурі костюма

Особливе місце в цій культурі займає ритуальний одяг, який візуалізує перехід людини в інший стан. Історично кольором смерті та жалоби в Японії був білий, а не чорний. Білий колір символізував чистоту, звільнення від земних пристрастей і готовність душі розпочати нову подорож. Покійних одягали в спеціальне біле кімоно – «кьокатабіра» .

Цей одяг часто виготовляли з льону або конопель, і він мав бути простим, без прикрас, що підкреслювало відмову від матеріального світу. Важливим символічним нюансом є спосіб надягання цього одягу: якщо для живих кімоно завжди заправляється правою полою поверх лівої, то для померлих застосовується зворотний принцип. Це єдиний випадок порушення суворого правила, що слугує чітким маркером приналежності до потойбічного світу.

Картина Yuki-onna, 1737 р.

Реконструкція сцени японської похоронної церемонії

Irving Penn, Issey Miyake Onion Flower Bud Coat,
New York, 1987

Ключовим поняттям, що визначає взаємодію одягу та тіла, є концепція «ма» (порожнечі). Традиційний японський костюм, зокрема кімоно, ніколи щільно не облягає фігуру, на відміну від західного крою, що прагне підкреслити силует. Натомість між тканиною та шкірою завжди залишається простір, наповнений повітрям. Цей простір «ма» створює психологічну дистанцію: він приховує індивідуальні анатомічні особливості, роблячи тіло таємничим та абстрактним.

З танатологічної точки зору, ця порожнеча нагадує про відсутність, про невидиму присутність духу, яка є важливішою за фізичну оболонку. Костюм формує навколо людини особливу архітектуру, яка існує ніби окремо від носія, перетворюючи його на рухому скульптуру.

РОЗДІЛ 2.

ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ СМЕРТІ ЗАСОБАМИ ДИЗАЙНУ В МОДНОМУ КОСТЮМІ

2.1 Аналіз робіт-аналогів дизайнерів за темою

2.2. Аналіз тенденцій моди на 2025-2026 рік

Одяг в контексті японської танатологічної естетики передбачає трансформацію філософських кодів вабі-сабі та ритуального захисту в матеріальні об'єкти через методи деконструкції, асиметрії та імітації ентропії, що дозволяє сформувати унікальну пластичну мову для візуалізації вразливості людського тіла та скінченності буття.

Comme des Garçons
“Hole Sweater” (1982)

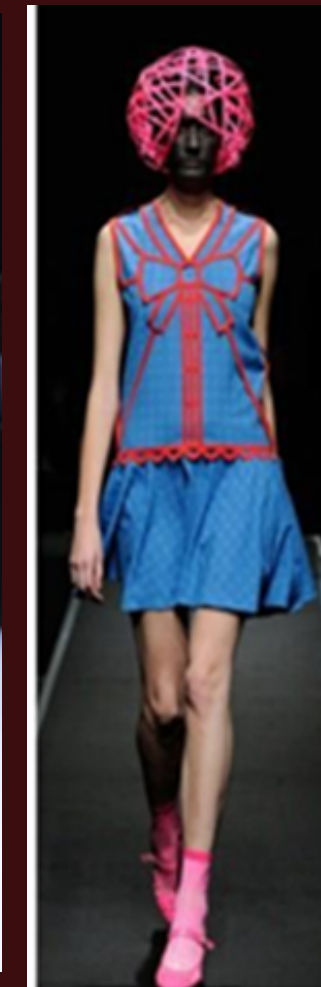
Comme des Garçons
“Body Meets Dress, Dress Meets Body”
(1997)

Undercover “Scab” (2003)

Yohji Yamamoto
“The Wedding” (1999)

Anrealage
“Bone” (2013)

Noir Kei Ninomiya
“Organic Armor” (2019)

Аналіз актуальних модних тенденцій 2026 року демонструє поєднання контрастних формотворчих підходів: від підкресленої жіночності силуету «пісочний годинник» до гіпертрофованих захисних об'ємів типу «кокон». Ключовими засобами художньої виразності виступають складні конструктивні рішення – драпірування та деконструктивізм, що в поєднанні з використанням мережива та ефекту прозорості надають сучасним образам візуальної багатожаровості та ефемерності.

Thom Browne
2025/2026

Roberto Cavalli Fall 2025

Alexander McQueen
FW 2025

Alaïa FW 2025

Dilara Findikoglu Spring 2026

РОЗДІЛ 3.

АВТОРСЬКА ПРОЄКТНА ПРОПОЗИЦІЯ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Концепція авторського проєкту

3.2. Мудборд

3.3. Художньо-графічна розробка моделей
колекції

3.4. Технічна документація та процес
виготовлення експериментальної моделі

КОНЦЕПЦІЯ «SILENT FLIGHT» («ТИХИЙ ПОЛІТ»)

Колекція «Silent Flight» досліджує естетику межового стану тіла та можливість візуалізації досвіду прощання без використання натуралістичних образів смерті. Проект ґрунтується на ідеї того, що життя і смерть існують не в бінарній опозиції, а в тісному переплетенні, де тіло виступає простором пам'яті та відлунням втрати. Концепція розглядає одяг засіб проявити приховані внутрішні процеси – мовчання, внутрішні тріщини та відчуття присутності на межі світів.

Джерелом натхнення та центральною метафорою колекції став образ «людини з крилами», яка вже не прагне злету, а утримує рівновагу між земним і потойбічним. Ця фігура символізує гідність того, хто підтримував інших, і тепер сам перебуває у стані переходу. Кожен образ колекції відповідає певному етапу цієї емоційної траєкторії та вибудований навколо зміни матеріальності.

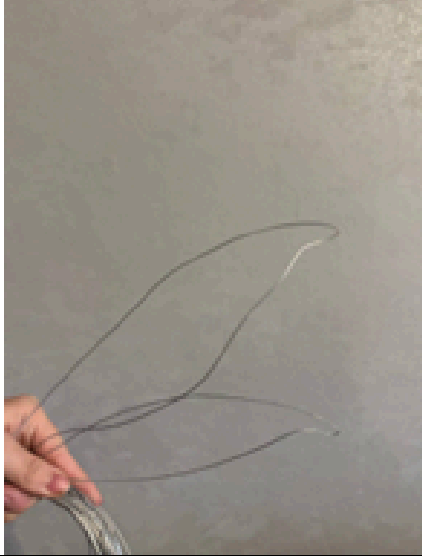
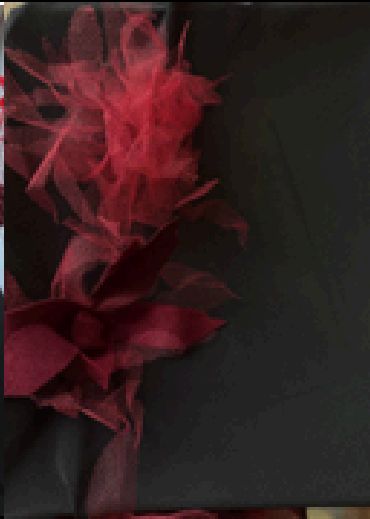
МУДБОРД

ХУДОЖНІ ЕСКІЗИ КОЛЕКЦІЇ

ЕТАПИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1	Макетування		4	Формування та оздоблення дротяного каркаса	 	7	Фінішна обробка та фурнітура	
2	Зшивання складових частин		5	Виготовлення головного убору	 	8	Декорування взуття	
3	Декорування методом апсайклінг		6	Тонування тканини акриловими фарбами, імітація біологічних слідів				

LOOKBOOK ГОТОВИХ ВИРОБІВ

ФОТО ДЕКОРОВАНОГО ВЗУТТЯ

ТВОРЧИ ФОТО

ЕКСПОЗИЦІЙНА ЧАСТИНА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА НА ЗДОБУТТЯ СВО «МАГІСТР», ОПП «КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ДИЗАЙН В ІНДУСТРІЇ МОДИ», СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 022 ДИЗАЙН «ЗАСОБИ ВТІЛЕННЯ В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ ЕСТЕТИЧНИХ І СИМВОЛІЧНИХ УЯВЛЕНЬ ПРО СМЕРТЬ В КУЛЬТУРІ ЯПОНІЇ». КОЛЕКЦІЯ «SILENT FLIGHT»

Технічні ескізи

Етапи виготовлення

Lookbook колекції

Концепція

Колекція «Silent Flight» досліджує естетику межового стану тіла та можливість візуалізації досвіду прощання без використання натуралістичних образів смерті. Проект ґрунтується на ідеї того, що життя і смерть існують н бінарній опозиції, а в тісному переплетенні, де тіло виступає простором пам'яті та відлунням втрати. Концепція розглядає одяг засіб проявити приховані внутрішні процеси – мовчання, внутрішні тріщини та відчуття присутності на межі світів. Джерелом натхнення та центральною метафорою колекції став образ «людини з крилами», яка вже не прагне злету, а утримує рівновагу між земним і потойбічним. Ця фігура символізує гідність того, хто підтримував інших, і тепер сам перебуває у стані переходу. Кожен образ колекції відповідає певному етапу цієї емоційної траскторії та вибудований навколо зміни матеріальності.

Декорування взуття

Об'єкт дослідження: смерть у дискурсі естетичного сприйняття.
Предмет дослідження: засоби втілення естетичного уявлення про смерть у дизайні костюма.
Мета дослідження: теоретичне обґрунтування та практична розробка дизайну колекції сучасного костюма, що інтерпретує естетичні уявлення про смерть у японській культурі, розкриваючи через форму та матеріал тілесну вразливість та трансформацію.

Мудборд

Автор проєкту: Журавльова Луїза. Керівник: док. мист. професор Оксана Лагода, 2025 рік

A person is shown from the waist up, wearing a costume. The costume features large, voluminous white tulle sleeves and a bodice decorated with red fabric and white lace. The person's arms are crossed in front of them. The background is a solid dark red color.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!